

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/173/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8817209288
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8817209288.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a sudcov JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Martina Barana v spore žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zast. Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o. so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 47 233 516, proti žalovanej: P. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. XXX, XXX XX I., v konaní o zaplatenie 317,49 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 11Csp/388/2017- 38 zo dňa 06.06.2018 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o náhrade trov konania.

Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len súd prvej inštancie) uložil povinnosť žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 163,53 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 163,53 eura od 10.08.2015 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku súdu prvej inštancie. Žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a priznal žalobcovi voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v pomere 4 % s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom 1.inštancie v samostatnom uznesení.

Súd prvej inštancie citoval ustanovenia § 1 ods. 2, § 9 ods. 1, 2, 9, 10, § 11 a § 25 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, § 39, § 43, § 43a, 43c, § 44, § 52 ods. 1 až 3, § 53 ods. 1, 2 a 4, § 54 ods. 1 a 2, § 451 ods. 1 a 2, § 456 a § 457, § 458 ods. 1 a § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka.

V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že na základe vykonaného dokazovania mal za jednoznačne preukázané, že medzi stranami sporu konania bola uzavretá zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX, ktorá má charakter spotrebiteľskej zmluvy. Žalobca na žiadosť žalovanej jej poskytol revolvingový úver vo výške 360 eur, reálne však len vo výške 324 eur. Dospel k zisteniu, že žalobca vo svojej žiadosti o úver a v zmluve o revolvingovom úvere uviedol rozdielnu výšku ročnej úrokovej sadzby revolvingu a hodnotu RPMN. V žiadosti bol údaj týkajúci sa ročnej úrokovej sadzby vo výške 18,06%, predpokladaná RPMN bola 26,15%, pričom v zmysle údajov o schválení úveru žalovaným ročná úroková sadzba revolvingu predstavovala výšku (zrejme) 22,06% a RPMN je uvedené 26,07%. V tejto súvislosti konštatoval, že neobstojí tvrdenie, že RPMN nemôže byť predmetom dohody a že jej výpočet je konkrétne určený, jej výška však musí byť riadne určená a predostretá spotrebiteľovi najneskôr v čase, kedy vstupuje do zmluvného vzťahu. Ak žalobca mal v úmysle poskytnúť žalobkyni

úver na základe podmienok iných ako boli uvedené v žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru, mal uzavrieť zmluvu, obsahom ktorej by boli jeho nové podmienky. Je zrejmé, že žalovaná v čase podpisu žiadosti o poskytnutie úveru dňa 01.10.2014 nemala vedomosť o výške RPMN, resp. bola jej známa len „predpokladaná RPMN“, pričom konkrétnu výšku RPMN vzťahujúcu sa na daný úver až následne uviedol žalovaný v čl. 6 zmluvy, a to dňa 06.10.2014. Dodal, že taktiež výpočet RPMN nemôže byť ani správny, vzhľadom na to, že reálna výška úveru je 324 eur a nie 360 eur. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že k uzavretiu zmluvy nedošlo. Žalobca má nárok preto iba nárok na vrátenie sumy bezdôvodného obohatenia. Bezdôvodné obohatenie na ktoré má žalobca nárok spočíva v rozdieli medzi poskytnutou sumou úveru (324 eur, žalobca si sumu 36 eur započítal na poplatok, čo je neprípustné a aj z dôvodu, že zmluva nebola uzavretá) a výškou vrátenej časti, t. j. v danom prípade 324 eur - 160,47 eur, a t. j. 163,53 eura. V tejto časti považoval súd prvej inštancie žalobu za dôvodnú a vyhovel jej. Zvyšok nároku považoval za nedôvodný a zamietol ho. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na úroky z omeškania v ním požadovanej zákonnej výške zo sumy, ktorú žalobcovi priznal a zvyšok nároku žalobcu na úroky z omeškania zamietol ako nedôvodný.

O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie v zmysle § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP). Odôvodnil to tým, že súd žalobe vyhovel žalobe čiastočne, a po prepočte úspechu a neúspechu bol žalobca úspešný vo výške 52 % a žalovaná vo výške 48%. Úspešnejší bol tak žalobca, ktorý má vzhľadom na uvedené, nárok na náhradu pomerných trov vo výške 4%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Žalobca podal v zákonom stanovenej lehote proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie, ktorým napadol rozsudok vo výroku II. a III. Žalobca ako odvolateľ žiadal rozhodnutie v napadnutom rozsahu zmeniť tak, že žalobe v odvolaní napadnutej časti vyhovie a žalovaného zaviazne k povinnosti na náhradu trov konania v celom rozsahu. Odvolanie podal proti napadnutému rozhodnutiu, z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP. Nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že bola určená rozdielna výška ročnej úrokovej sadzby revolvingu, pretože v prípade návrhu na uzatvorenie zmluvy, ako aj v prípade akceptácie takéhoto návrhu sa jedná o rovnakú hodnotu - 18,06 %. Odvolateľ sa nazdáva, že súd prvej inštancie pri svojich hodnotiacich záveroch vychádzal z obsahu kópie, ktorá bola v tejto náležitosti ťažšie čitateľná. Výška ročnej úrokovej sadzby mala vyplývať aj z Oznámenia veriteľa o schválení úveru. Odvolateľ následne uvádza, že poskytnutie úveru (a synonymicky podľa názoru odvolateľa aj „vyplatenie úverových peňažných prostriedkov“) sa môže uskutočniť s výnimkou poskytnutia ho v hotovosti aj inými formami splnenia záväzku, ako je započítanie. Odvolateľ uvádza, že nedošlo k žiadnej zmene v údají RPMN, nakoľko jej výsledná hodnota bola presne uvedená v bode 6. V bode 5 sa nachádza údaj o RPMN, ktorá je uvedená len ako predpokladaná, pretože RPMN sa určí v okamihu akceptácie návrhu to strany veriteľa. Na podporu svojich tvrdení poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 5Co/839/2015.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP) vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP) preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378, § 379 a § 380 CSP, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Vzhľadom na suspenzívny účinok odvolania, odvolací súd preskúmal rozhodnutie len v jeho zamietavej časti a súvisiacom výroku o trovách konania. Nakoľko žalovaná odvolanie nepodala odvolací súd nemohol preskúmať správnosť výroku, ktorým súd prvej inštancie žalobe v časti vyhovel.

Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

Podľa § 43a ods. 1 Občianskeho zákonníka, prejav vôle smerujúci k uzavretiu zmluvy, ktorý je určený jednej alebo viacerým určitým osobám, je návrhom na uzavretie zmluvy (ďalej len „návrh“), ak je dostatočne určitý a vyplýva z neho vôľa navrhovateľa, aby bol viazaný v prípade jeho prijatia.

Podľa § 43c ods. 1 Občianskeho zákonníka, včasné vyhlásenie urobené osobou, ktorej bol návrh určený, alebo iné jej včasné konanie, z ktorého možno vyvodiť jej súhlas, je prijatím návrhu.

Podľa § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka, prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh. Prijatím návrhu je však odpoveď, ktorá vymedzuje obsah navrhovanej zmluvy inými slovami, ak z odpovede nevyplýva zmena obsahu navrhovanej zmluvy.

Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 Občianskeho zákonníka, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Ako je zrejmé z obsahu spisu, žalovaná dňa 01.10.2014 podpísala a vyplnila body 1. až 5. žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru/zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX ako jednostranného právneho úkonu, ktorý súd prvej inštancie považoval za návrh na uzavretie zmluvy. Následne žalovaný dňa 06.10.2014 podpísal a vyplnil bod 6. predmetnej žiadosti (údaje o schválenom revolvingovom úvere), ktoré malo byť prijatím návrhu a teda uzavretím zmluvy.

Na úvod odvolací súd uvádza, že sa stotožňuje s odvolacou námietkou žalobcu, pokiaľ ide o súdom prvej inštancie tvrdenú rozdielnosť údajov o ročnej úrokovej sadzbe v zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX. V bode 5. označenom ako „údaje o požadovanej revolvingovom úvere“, tak v bode 6. označenom ako „údaje o schválenom revolvingovom úvere“, je totožný údaj o ročnej úrokovej sadzbe vo výške 18,06 %. Súd prvej inštancie však správne uviedol, že návrh žalobcu na poskytnutie úveru a vyjadrenie žalovanej k danému návrhu nie sú totožné, a to pokiaľ ide o údaj RPMN úveru. Žalobca so žalovanou už neuzatvoril novú písomnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere a ani žalovaná písomne žalobcovi neoznámila akceptáciu poskytnutia úveru za ním dohodnutých podmienok.

Predpokladom vzniku zmluvy je návrh toho, kto mieni uzavrieť zmluvu. Návrh zmluvy musí byť prejavom vôle smerujúcej k uzavretiu zmluvy, musí byť adresovaný, určitý. Včasné vyhlásenie osobou, ktorej bol návrh určený, a z ktorého možno vyvodiť jej súhlas, je prijatím návrhu. Ide o jednostranný adresovaný právny úkon adresáta návrhu, ktorým akceptuje návrh (ofertu) v jeho celom rozsahu (obsahu), a tým prejavuje súhlas s uzavretím zmluvy. Forma tohto včasného vyhlásenia nie je predpísaná, okrem prípadov, keď ju určuje zákon alebo dohoda účastníkov. Platným prijatím návrhu na uzavretie zmluvy je zmluva uzavretá a nadobúda účinnosť. Dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné podstatné zmeny, ktoré sú obsiahnuté v prijatí návrhu na uzavretie zmluvy, sa považujú za nový návrh adresáta pôvodného návrhu a súčasne platí, že takýto prejav vôle je aj odmietnutím návrhu (oferty). Uvedené bráni tomu, aby zmluva vznikla inak, než na základe konsenzu zmluvných strán.

Vzhľadom na uvedené, odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne ustálil, že žalovanej bol predstretý nový návrh na uzavretie zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru a to bez toho, aby žalovanou došlo k prijatiu tohto nového návrhu. Ak žalobca zmenil výšku RPMN, fakticky išlo v zmysle ust. § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka o odmietnutie návrhu žalovanej, ktoré je potrebné považovať za nový návrh. Ust. § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka nerozlišuje medzi zmenami podstatnými a nepodstatnými, a teda za nový návrh je potrebné považovať i prijatie návrhu obsahujúce zmeny nepodstatné, tak ako v tomto prípade týkajúce sa výšky RPMN.

Ak teda žalobca v časti zmluvy „údaje o schválenom úvere“ a v „oznámení veriteľa o schválení úveru“ uvádzal iné údaje ako údaje uvedené v žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru, išlo o nový návrh, ktorý mala žalovaná prijať. Žalobca teda nebol oprávnený sám jednostranne meniť akýkoľvek podstatný údaj. V žiadosti žalovanej č. XXXXXXXXXXXX bol údaj týkajúci sa RPMN vo výške 26,15 %, pričom v zmysle údajov o schválení úveru žalobcom RPMN predstavovala výšku 26,07 %. Ako správne uviedol súd prvej inštancie neobstojí argument žalobcu, že RPMN nemôže byť predmetom dohody a že jej výpočet je konkrétne určený, jej výška však musí byť riadne určená a predstretá spotrebiteľovi najneskôr v čase, kedy vstupuje do zmluvného vzťahu. V opačnom prípade by sa minulo účinku ustanovenie § 9 ods. 2 ZoSÚ účinného v rozhodnom čase, ktorého cieľom bolo zabezpečiť, aby bol spotrebiteľ v potrebnom rozsahu informovaný o základných skutočnostiach týkajúcich sa zmluvného vzťahu už v čase jeho vzniku. Údaj o RPMN preto nemôže byť zmenený jednostranným úkonom zo strany žalovaného. Žalobcovi nič nebránilo, aby svoj nový návrh (už obsahujúci presnú, nie iba predpokladanú výšku RPMN) na uzavretie zmluvy predostrel žalovanej za čelom písomného vyjadrenia súhlasu žalovanej s takýmto novým návrhom.

K písomnému prijatiu nového návrhu v zmysle ust. § 46 ods. 2 Občianskeho zákonníka zo strany žalobcu nedošlo, a preto ani zmluva o revolvingovom úvere platne vzniknúť nemohla. Správne preto k platnému uzavretiu zmluvy nedošlo.

Odvolací súd ďalej poukazuje na skutočnosť, že pri Zmluve o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu si žalobca ako veriteľ vyúčtoval poplatok za poskytnutie úveru vo výške 36 eur. Z rozhodovacej praxe je tunajšiemu súdu známe, že žalobca poskytnutý úver automaticky zníži o sumu poplatku za poskytnutie úveru. Spotrebiteľ tak reálne neobdrží sumu, ktorá je uvedená v zmluve ako istina/ výška úveru, ale istinu poníženú o výšku poplatku za poskytnutie úveru. V prípade predmetného úveru žalovaná teda od žalobcu obdržala sumu 324 eur a nie 360 eur a ako to je chybné uvedené aj v predmetnej zmluve. Žalobca si tak vyúčtoval poplatok vo výške 10 % samotného úveru, ktorý žalovaná reálne nikdy neobdržala.

Uvedený následok má konzekvencie tak čo do údajov o ročnej percentuálnej miere nákladov, tak aj o úrokovej sadzbe a v konečnom dôsledku čo do výšky splátok. Všetky tri uvedené údaje totiž vychádzali z nesprávnej výšky spotrebiteľského úveru. Odvolací súd má dôvodné pochybnosti, že žalobca pri výpočte vyššie uvedených údajov vychádzal z istiny aká je uvedená v zmluve, t. j. 360 eur a nie 324 eur, teda reálnej sumy, ktorá bola žalovanej zo strany žalobcu poskytnutá (C-377/2014). Vzhľadom na všetky tieto skutočnosti nemôže byť správny ani údaj o RPMN, ktorý má osobitný význam. Jeho nesprávne uvedenie je spájané s bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru, na čo súd prihliada ex offio (uznesenie Súdneho dvora EÚ vo veci C-76/10).

Odvolací súd poukazuje na § 451 ods. 1, 2, § 456, § 457 Občianskeho zákonníka s tým, že plnenie bez právneho dôvodu malo za následok vznik bezdôvodného obohatenia, ktoré je nutné vydať tomu, na úkor koho bolo získané. Keďže žalovaná vrátila žalobcovi menej finančných prostriedkov ako jej bolo žalobcom poskytnutých (324 eur - 160,47 eura = 163,53 eura) na vydanie bezdôvodného obohatenia spolu s príslušným príslušenstvom bolo dôvodné zaviazať žalovanú. Vo zvyšku správne súd prvej inštancie žalobu zamietol.

Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o náhrade trov konania ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalovaná bola úspešná, no v priebehu odvolacieho konania jej žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalobcovi ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonomiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).